

Brüssel, 30.7.2024
COM(2024) 345 final

2024/0204 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Bosnia ja Hertsegoviina vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepinguga loodud stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogus seoses nimetatud lepingu protokoll nr 2 (milles käsitletakse mõiste „päritolustaatusega tooted“ määratlust ja halduskoostöö meetodeid) muutmisega Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooni ja üleminekuaja päritolureeglite vahelise läbilaskvuse osas

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolevas ettepanekus käsitletakse otsust, millega määratakse kindlaks liidu nimel ELi – Bosnia ja Hertsegoviina stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogus võetav seisukoht seoses ELi – Bosnia ja Hertsegoviina stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu protokoll nr 2 muutmise otsuse kavandatud vastuvõtmisega.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Ühelt poolt Euroopa Ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Bosnia ja Hertsegoviina vaheline stabiliseerimis- ja assotsieerimisleping

Ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Bosnia ja Hertsegoviina vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu¹ (edaspidi „leping“) eesmärk on toetada Bosnia ja Hertsegoviina jõupingutusi viia lõpule üleminek toimivale turumajandusele. Leping jõustus 1. juunil 2015. aastal.

2.2. Stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu

Lepingu artikli 115 alusel moodustatud stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu võib otsustada muuta protokoll nr 2 (mõiste „päritolustaatusega tooted“ määratluse ja halduskoostöö meetodite kohta) sätteid (protokoll nr 2 artikkel 4). Stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu teeb oma otsused ja esitab oma soovitusel lepinguosaliste omavahelisel kokkuleppel.

2.3. Stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu kavandatav akt

Stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu võtab oma järgmisel istungil või kirjavahetuse teel kavakohaselt vastu otsuse päritolustaatusega toodete mõiste määratlust ja halduskoostöö meetodeid käsitleva protokoll nr 2 sätete muutmise kohta (edaspidi „kavandatav akt“).

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Brüsselis 5. veebruaril 2020 toimunud esimesel üleminekuaja päritolureeglitega seotud tehnilisel kohtumisel leppis enamik Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooni² (edaspidi „konventsioon“) osalisi kokku, et rakendavad konventsiooni läbivaadatud reegleid³ (edaspidi „üleminekuaja päritolureeglid“) paralleelselt konventsiooni reeglitega üleminekuajal kahepoolset kuni konventsiooni läbivaadatud reeglite vastuvõtmiseni.

1. septembril 2021 jõustus liidu ja konventsiooniosaliste vahel päritolureegleid käsitlevate kahepoolsete protokollide võrgustik, mis muudab üleminekuaja reeglid kohaldatavaks, sealhulgas ELi ning Bosnia ja Hertsegoviina jaoks.

Üleminekuaja päritolureeglite eesmärk on leevendada reegleid ja muuta kauba sooduspäritolustaatuse määramine hõlpsamaks. Kuna üleminekuaja päritolureeglid on üldiselt leebemad kui konventsioonis sisalduvad reeglid, võib viimastele vastavat kaupa käsitada ka

¹ ELT L 164, 30.6.2015, lk 2.

² ELT L 54, 26.2.2013, lk 4.

³ ELT L, 2024/245, 18.1.2024.

üleminekuaja päritolureeglite kohase päritolustaatusega kaubana, välja arvatud mõned põllumajandustooted, mis on klassifitseeritud harmoneeritud süsteemi gruppidesse 2, 4–15 ja 16 (v.a töödeldud kalandustooted) ning 17–24, kuna nende toodete puhul on üleminekuaja päritolureeglid konventsiooni päritolureeglitest erinevad või rangemad.

Üleminekuaja päritolureegleid kohaldatakse paralleelselt konventsiooni päritolureeglitega, mistõttu tekib kaks eraldi kumulatsioonisüsteemi.

Üleminekuaja reeglitega nähakse ette kahe päritolureeglite süsteemi vaheline läbilaskvus, võimaldades väljastada tagasiulatuvalt päritolutõendeid konventsiooniga kehtestatud reeglite kohaselt välja antud tõendi alusel, tingimusel et asjaomased tooted vastavad mõlema reeglistiku nõuetele.

Praegune üleminekuaja reeglite säte, mis käsitleb kahe päritolureeglite süsteemi vahelist läbilaskvust (päritolureegleid käsitleva protokollis A liite artikli 21 lõike 1 punkt d), tõi kaasa tülika tolliprotseduuri, mis ei luba ettevõtjatel saada täielikult kasu eelistest, mis tulenevad üleminekuaja reeglite kohaldamisest paralleelselt konventsiooniga.

Lepinguosalised on kokku leppinud üleminekuaja reeglite eelnevas kohaldamises, et kohandada kaubavooge ja tollitavasid konventsiooni muudatuse (millel üleminekuaja reeglid põhinevad) peatse jõustumisega. Seepärast tuleks hõlbustada läbilaskvuse kohaldamist üleminekuaja reeglite ülejäänud kohaldamisaja jooksul kuni konventsiooni muudatuse jõustumiseni.

Seetõttu tuleks muuta protokollis nr 2 A liite artiklit 8, et hõlbustada olemasoleva läbilaskvuse kohaldamist konventsiooni ja üleminekuaja päritolureeglite vahel.

Stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu võetava ELi seisukoha kehtestab nõukogu.

Kavandatav muudatus on tehnilist laadi ja seotud praegu lepinguosaliste vahel kohaldatavate üleminekuaja päritolureeglitega ega mõjuta päritolureegleid käsitleva protokollis sisu. Seetõttu ei ole mõju hindamine vajalik.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikes 9 on sätestatud, et „[n]õukogu võtab komisjoni [...] ettepaneku põhjal vastu otsuse, millega [...] kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku“.

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, kuid mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“⁴.

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu on lepinguga, nimelt ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Bosnia ja Hertsegoviina vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepinguga moodustatud organ.

⁴ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 7. oktoober 2014, Saksamaa vs. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

Akt, mis stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogul tuleb vastu võtta, on õigusliku toimega akt.

Kavandatud õigusaktiga ei täiendata ega muudeta lepingu institutsioonilist raamistikku.

Seega on esildatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava akti eesmärgist ja sisust, mille kohta liidu nimel seisukoht võetakse. Kui kavandatava aktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaalõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatud akti peamine eesmärk ja sisu on seotud ühise kaubanduspoliitikaga.

Seepärast on esildatud otsuse materiaalõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 207 lõike 4 esimene lõik.

4.3. Kokkuvõte

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikli 207 lõike 4 esimene lõik koostoimes artikli 218 lõikega 9.

5. MÕJU EELARVELE

Konventsiooni ja üleminekuaja päritolureeglite vahelise läbilaskvuse lihtsustamisel ei ole ELi eelarvele mõõdetavat mõju, kuna selle kohaldamisala hõlmab peamiselt kaubanduse lihtsustamist ja kaasaegsete tavade konsolideerimist tolliasutustes. Lihtsustamine on suunatud valdkondadele, mis jäävad ametiasutuste pädevusse, ilma et see mõjutaks nende reeglite sisu, mille alusel kaubad saavad sooduspäritolustaatuse, ning lihtsustamise eesmärk on hõlbustada olemasoleva läbilaskvuse põhimõtte kohaldamist.

6. KAVANDATAVA AKTI AVALDAMINE

Kuna stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu aktiga muudetakse lepingu protokoll nr 2, on asjakohane avaldada see pärast vastuvõtmist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Bosnia ja Hertsegoviina vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepinguga loodud stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogus seoses nimetatud lepingu protokoll nr 2 (milles käsitletakse mõiste „päritolustaatusega tooted“ määratlust ja halduskoostöö meetodeid) muutmisega Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooni ja üleminekuaja päritolureeglite vahelise läbilaskvuse osas

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõike 4 esimest lõiku koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Liit sõlmis ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Bosnia ja Hertsegoviina vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu (edaspidi „leping“) nõukogu ja komisjoni otsusega (EL, Euratom) 2015/998¹ ja see jõustus 1. juunil 2015.
- (2) Lepingu artikli 117 kohaselt võib stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu võtta vastu otsuseid. Lepingu protokoll nr 2 artikli 4 kohaselt võib selle lepingu artikli 115 alusel moodustatud stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu (edaspidi „stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu“) otsustada muuta selle protokoll sätteid.
- (3) Stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu võtab oma järgmisel istungil eeldatavasti vastu lepingu protokoll nr 2 muutmise otsuse.
- (4) On asjakohane määrata kindlaks liidu nimel stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogus võetav seisukoht, kuna stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu otsus on liidule siduv.
- (5) Brüsselis 5. veebruaril 2020 toimunud esimesel üleminekuaja päritolureeglitega seotud tehnilisel kohtumisel leppis enamik Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooni² (edaspidi „konventsioon“) osalisi kokku, et rakendavad konventsiooni³ läbivaadatud reegleid⁴ (edaspidi „üleminekuaja

¹ Nõukogu ja komisjoni 21. aprilli 2015. aasta otsus ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Bosnia ja Hertsegoviina vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu sõlmimise kohta (ELT L 164, 30.6.2015, lk 548).

² ELT L 54, 26.2.2013, lk 4.

³ Nõukogu 25. novembri 2019. aasta otsus (EL) 2019/2198 Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooniga loodud ühiskomitees seoses selle konventsiooni muutmisega (ELT L 339, 30.12.2019, lk 1).

⁴ ELT L, 2024/245, 18.1.2024.

päritolureeglid“) paralleelselt konventsiooni reeglitega üleminekuajal kahepoolset kuni konventsiooni läbivaadatud reeglite vastuvõtmiseni.

- (6) Üleminekuaja päritolureeglite kohaldamine tagab, et kaubavood ja tollitavad kohandatakse 1. jaanuariks 2025, kui jõustuvad konventsiooni muudetud sätted, millel üleminekuaja päritolureeglid põhinevad.
- (7) 1. septembril 2021 jõustus konventsiooniosaliste⁵ vahel päritolureeglite kahepoolsete protokollide võrgustik, mis muudab üleminekuaja päritolureeglid kohaldatavaks⁶.
- (8) Üleminekuaja päritolureeglite eesmärk on leevendada reegleid ja muuta kauba sooduspäritolustaatuse määramine hõlpsamaks. Kuna üleminekuaja päritolureeglid on üldiselt leebemad kui konventsioonis sisalduvad reeglid, võib konventsiooni päritolureeglitele vastavat kaupa käsitada ka üleminekuaja päritolureeglite kohase päritolustaatusega kaubana, välja arvatud teatavad põllumajandustooted, mis on klassifitseeritud harmoneeritud süsteemi gruppidesse 2, 4–15, 16 (v.a töödeldud kalandustooted) ja 17–24. Üleminekuaja päritolureegleid kohaldatakse paralleelselt konventsiooni päritolureeglitega, mistõttu tekib kaks eraldi kumulatsioonisüsteemi. Selleks et hõlbustada konventsiooni ning lepingu protokoll nr 2 A liite artikli 21 lõike 1 punktis d sätestatud üleminekuaja päritolureeglite vahelise läbilaskvuse kohaldamist, tuleks muuta lepingu protokoll nr 2 A liite artiklit 8,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Seisukoht, mis võetakse liidu nimel ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Bosnia ja Hertsegoviina vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepinguga loodud stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogus nimetatud lepingu protokoll nr 2 muutmiseks, põhineb käesolevale otsusele lisatud stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu otsuse eelnõul.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*

---

⁵ EL, Island, Šveits (sealhulgas Liechtenstein), Norra, Fääri saared, Iisrael, Jordaania, Palestiina (sellist nimekasutust ei tõlgendata Palestiina riigi tunnustamisena ning see ei mõjuta selles küsimuses võetud liikmesriikide individuaalseid seisukohti), Albaania, Bosnia ja Hertsegoviina, Kosovo (kõnealune nimetus ei piira seisukohti staatuse suhtes ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244/1999 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta), Põhja-Makedoonia, Serbia, Montenegro, Gruusia, Moldova Vabariik ja Ukraina.

⁶ ELT C, C/2024/1637, 20.2.2024.